

Vzgojni načrt

K a z a l o

<i>Uvod</i>	2
<i>Vizija OŠ Leskovec pri Krškem</i>	2
<i>Vrednote, na katerih temelji vzgojno delovanje naše šole</i>	3
<i>Podatki za oblikovanje vzgojnega načrta</i>	3
<i>Evalvacija vzgojnega načrta za šol. leto 2015/16</i>	3
<i>Prioritete v šol. letu 2016/17</i>	6
<i>Etika in vrednote v šoli</i>	6
<i>Učinkovito učenje</i>	7
<i>Uživajmo v zdravju</i>	7
<i>Načela, po katerih bomo vzgojno delovali</i>	8
<i>Vzgojne dejavnosti</i>	11
<i>Proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti</i>	11
<i>Pohvale učencem</i>	12
<i>Vrste vzgojnih ukrepov</i>	13
<i>Svetovanje in sporazumno reševanje medsebojnih problemov in sporov</i>	14
<i>Restitucija in mediacija</i>	15
<i>Kako bomo spremljali izvajanje vzgojnega načrta</i>	16
<i>Sprejem vzgojnega načrta</i>	17

Uvod

Na podlagi Zakona o osnovni šoli (Ur. l. 102/07, 2. člen) so cilji osnovnošolskega izobraževanja:

- zagotavljanje splošne izobrazbe vsemu prebivalstvu,
- vzpodbujanje skladnega, spoznavnega, čustvenega, duhovnega in socialnega razvoja posameznika,
- razvijanje pismenosti ter sposobnosti za razumevanje, sporočanje in izražanje v slovenskem jeziku na območjih, ki so opredeljena kot narodnostno mešana, pa tudi v italijanskem oziroma madžarskem jeziku,
- vzpodbujanje zavesti o integriteti posameznika,
- razvijanje zavesti o državni pripadnosti in narodni identiteti in vedenju o zgodovini Slovenije in njeni kulturi,
- vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije,
- vzgajanje za medsebojno strpnost, spoštovanje drugačnosti in sodelovanje z drugimi, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin in s tem razvijanje sposobnosti za življenje v demokratični družbi,
- doseganje mednarodno primerljivih standardov znanja in pridobivanje znanj za nadaljevanje šolanja,
- pridobivanje splošnih in uporabnih znanj, ki omogočajo samostojno, učinkovito in ustvarjalno soočanje z družbenim in naravnim okoljem in razvijanje kritične moči razsojanja,
- razvijanje in ohranjanje lastne kulturne tradicije,
- seznanjanje z drugimi kulturami in učenje tujih jezikov,
- omogočanje osebnostnega razvoja učencev v skladu z njihovimi sposobnostmi in zakonitostmi razvoja,
- razvijanje nadarjenosti in usposabljanje za doživljanje umetniških del in za umetniško izražanje in
- oblikovanje in spodbujanje zdravega načina življenja in odgovornega odnosa do naravnega okolja.

Vizija OŠ Leskovec pri Krškem

Naša vizija je postati šola, kjer gradimo demokratične medosebne odnose in razvijamo strpnost do drugačnih. V sodobno opremljeni in urejeni šoli, ki se povezuje z okoljem, želimo s poudarkom na raziskovalnem pristopu, upoštevajoč potrebe posameznika, razvijati kritično mišljenje in tako učence opremiti s kvalitetnim znanjem in spretnostmi za nadaljnje izobraževanje in za življenje.

Vrednote, na katerih temelji vzgojno delovanje naše šole

Iz ciljev osnovne šole in vizije šole izhajajo naslednje vrednote:

- **Urejenost** – urejenost šole in šolske okolice in skrb vsakega posameznika, da pripomore k uresničevanju te vrednote
- **Demokratični odnosi** – ta vrednota zajema poleg vključevanja učencev, staršev in vseh zaposlenih v mehanizme odločanja tudi spoštljive odnose in konstruktivno reševanje konfliktov
- **Strpnost** – sprejemanje drugačnosti
- **Individualizacija** – skrb za vsakega posameznika in prilagajanje nalog razvojni stopnji posameznika
- **Kvalitetno znanje** – aktivno učenje, raziskovalni pristop
- **Spretnost kritičnega mišljenja**
- **Spretnosti za nadaljnje izobraževanje in vseživljenjsko učenje**
- **Spretnosti za življenje** - socialne veščine
- **Sodelovanje z okoljem**

Podatki za oblikovanje vzgojnega načrta

Izhodišče za oblikovanje vzgojnega načrta za leto 2016/17 je vizija šole, vrednote šole, načela vzgojnega delovanja in evalvacija vzgojnega načrta za šol. leto 2015/16, ki je navedena v nadaljevanju.

Evalvacija vzgojnega načrta za šol. leto 2015/16

Prioriteti v šol. letu 2015/16 sta bili nadaljevanje programa etika in vrednote v šoli in šolski projekt učinkovito učenje.

Znotraj programa etika in vrednote so bile s strani Inštituta za etiko in vrednote izpostavljene tri vrednotne domene: pravičnost, tradicija ter delo in ustvarjalnost. Vsak modul je bil predstavljen s strani IEV in predstavitve se je udeležila manjša skupina strokovnih delavk, ki so nato tudi (v večini) pripravile predstavitev za ostale strokovne delavce šole. Nadaljnje izvajanje je bilo prepuščeno odločitvi vsakega posameznika. Določene predlagane dejavnosti so izvajali znotraj pouka, na razrednih urah, pri interesnih dejavnostih, pri dopolnilnem in dodatnem pouku in v okviru podaljšanega bivanja. Za učiteljski zbor smo organizirali predavanje Anice Mikuš Kos, ki nam je spregovorila o pomenu šole v razvoju otroka in mladostnika. S starši je bilo izvedenih zelo malo aktivnosti.

Ob koncu vsakega modula naj bi strokovni delavci izpolnili anketo o izvedenih aktivnostih. Vodja programa, Dženi Rostohar, je ob koncu šolskega leta predstavila rezultate anket. Na podlagi teh lahko ugotovimo, da je bilo število odgovorov ob vsakem naslednjem modulu manjše, ravno tako tudi udeležba na predstavitvenih delavnicah.

V tem šolskem letu smo dobili tudi rezultate vmesne evalvacije programa EIV, kjer se je pokazalo, da smo tako kot ob začetku izvajanja programa glede indeksa EIV nekoliko pod slovenskim povprečjem. Indeks je bil izračunan na podlagi ocen učencev, staršev in zaposlenih na vprašalnikih, katere smo reševali tudi na začetku izvajanja programa (jesen 2013). Vmesna evalvacija je potekala v maju 2015.

Tudi tokratni rezultati kažejo, da smo najuspešnejši na področju kulture, skrbi za sočloveka in tradicije. Najnižje rezultate pa dosegamo na vrednotnih domenah integritete, pravičnosti, znanja in modrosti. Iz rezultatov je mogoče razbrati, da so najvišje ocene dajali učenci, najbolj kritični ocenjevalci pa so bili zaposleni. Primerjava rezultatov s tistimi iz l. 2013 pokaže, da je tokratni skupni indeks EIV nekoliko višji od tistega prej, višje ocene so tokrat dali učenci, nižje pa starši. Nekoliko višje so tudi ocene zaposlenih. Iz rezultatov lahko sklepamo, da smo največ napredovali na vrednotnih domenah: delo in ustvarjalnost, humanost, pravičnost in univerzalizem.

Glede na to, da je navdušenje in pripravljenost za slednje programu IEV v tem šolskem letu še upadlo, smo o tem spregovorili tudi na timu za vzgojni načrt v juniju 2016. V diskusiji se je pokazalo, da se nekaterim učiteljem program še vedno zdi smiseln, vsi pa smo bili mnenja, da je potrebno vztrajati na področju vzgoje za vrednote. Posamezni učitelji so izvajali zelo veliko ponujenih dejavnosti. Tako so razredne ure preživeli ustvarjalno. Imeli so občutek, da je to pripomoglo tudi k dobri klimi in odnosom v razredu. Učenci so tako bolj povezani in skrbijo eden za drugega. Posameznim učiteljem so bile vseč predstavitve, gradivo in izročki delavnic. Veliko priprav na razredne ure je bilo tako olajšanih. Vodstvo šole se je odločilo, da bomo v šol. letu 2016/17 vztrajali in v sodelovanju z IEV dokončali program s še 2 preostalima vrednotnima domenama: integriteta ter humanost.

Ob programu EIV posamezni učitelji pri razrednih urah uporabljajo tudi priročnik Iskalci biserov in priročnik 10 korakov do boljše samopodobe, katerega je učiteljem predmetne stopnje na pedagoški konferenci predstavila Melita Zagorc Vegelj.

Druga prednostna naloga je bila učinkovito učenje, kar je vodil ravnatelj šole, Anton Bizjak.

V tem šolskem letu je bil eden temeljnih zastavljenih ciljev razvijanje bralne pismenosti. V okviru tega smo težili k izboljšanju dosežkov učencev na NPZ-jih v 6. in 9. razredu. Rezultati v obeh skupinah kažejo, da je povprečno število točk še vedno nekoliko nižje od slovenskega povprečja, kar kaže na to, da nas čaka na tem področju še precej dela. Rezultate pa seveda ni mogoče izboljšati v kratkem času.

Skozi šolsko leto smo delovali na treh nivojih: izobraževanju strokovnih delavcev, VIZ delu z učenci ter sodelovanju s starši.

Izvedene so bile naslednje dejavnosti: predavanje dr. Igorja Sakside Skupaj - razvijajmo bralno pismenost, sodelovanje na mednarodnem posvetu v Ljubljani z naslovom Bralna pismenost – odgovornost vseh prosvetnih delavcev v vzgoji in izobraževanju, srečanje učiteljev, ki poučujejo slovenščino po vertikalni in predstavitev različnih oblik dela z

umetnostnimi in neumetnostnimi besedili, ki izboljšujejo bralno pismenost učencev, bralni kotički v razredih in v knjižnici, bralni trening za učence 3. in 5. razreda, pravljичne urice v knjižnici za otroke iz vrtca, knjižnična vzgoja od 1. do 9. razreda, ure KIZ-a v 8. in 9. razredu, poenotenje knjižnih seznamov za bralno značko in domače branje od 6. do 9. razreda, urejanje bralne tehnike in preverjanje napredka (bralne hišice), branje umetnostnih in neumetnostnih besedil pri vseh predmetih, uvajanje in urjenje različnih bralnih strategij pri pouku (VŽN, Paukova strategija, podčrtavanje ključnih besed, pisanje povzetkov, pojmovne mreže, miselni vzorci, Vennov diagram, ribja kost, časovni trak, primerjalna matrika ...), pri preverjanju in ocenjevanju bralnega razumevanja smo dali večji poudarek na treh ravneh (priklic besedilnih informacij, razumevanje s sklepanjem, vrednotenje besedila), številni učenci so osvojili bralno značko in sodelovali na Cankarjevem tekmovanju, staršem smo na roditeljskem sestanku poudarili pomen bralne pismenosti za vsakdanje življenje in njihovo vlogo pri spodbujanju otrok za branje že v najzgodnejšem obdobju.

Na področju učenja učenja so bile na temo kako se učiti izvedene naslednje dejavnosti: obnovitvene delavnice za učence 6. in 7. razreda, delavnice za učence in starše v 5. razredu, konkretna navodila za pomoč pri domačih nalogah (Kako se lotiti naloge? Kaj od njih pričakujemo?), pogovori o učenju na razrednih urah (Kako se učiti?).

S ciljem dviga zahtevnosti pri pouku je bilo za učitelje izvedeno predavanje o didaktiki poučevanja in delavnica o mrežnem diagramu za pripravo pisnih testov znanja. Predavanje in delavnico je izvedla ga. Bernarda Moravec iz ZRSS.

Glede discipline pri pouku je tim naletel na veliko pomislekov. Predvsem smo se ukvarjali z vprašanjem, kako pripraviti kriterije za ocenjevanje discipline v razredu. Ugotovili smo, da se bomo s to problematiko ukvarjali v naslednjem šolskem letu.

Splošna ugotovitev tima za Učinkovito učenje je, da smo naredili premik v smeri zelenih ciljev in da je potrebno prednostno nalogo razvijati še naprej.

V šolskem letu 2015/16 smo na pobudo učitelja Zorana Zlatiča »znam in zmorem sam« spodbujali samostojnost otrok v prvi triadi, tako da smo nagovorili starše, da bi otroke spremili le do šolskih vrat, potem pa jih predali učiteljem. Po poročanju učiteljev se je pobuda izkazala kot uspešna in smiselna, zato je z njo smiselno nadaljevati tudi v naslednjem šolskem letu.

Na timu za vzgojni načrt je bila izpostavljena tudi pobuda glede potrebe po večji skrbi za urejenost šolske okolice.

Glede vzgojnega delovanja v šolskem letu 2015/16 ugotavljamo, da je bilo izrečenih nekaj vzgojnih ukrepov na podlagi vzgojnega načrta. V nekaterih primerih pa tudi to ni bilo učinkovito, zato so 4 učenci dobili tudi vzgojne opomine v skladu z Zakonom v OŠ. Dva od teh sta dobila tudi drugi vzgojni opomin. V teh primerih je posebej imenovana strokovna skupina pripravila individualni vzgojni načrt. Ugotavljamo, da se večje kršitve šolskih pravil najpogosteje pojavljajo med učenci 8. razreda. Kljub intenzivnemu sodelovanju s starši

ugotavljamo, da je vzgojni vpliv pri posameznih učencih zelo težko doseči, kar vnaša v delo in življenje na šoli dodaten stres za učence in zaposlene na šole. Najpogostejše kršitve so motenje pouka in neprimeren odnos do učencev in do zaposlenih. Kot najučinkovitejši ukrep se je izkazalo zadržanje učenca po pouku. V glavnem pa so vzgojni ukrepi bolj učinkoviti, ko starši tvorno sodelujejo s šolo.

Na podlagi opisanega pa tudi na podlagi ostalih izkušenj strokovnih delavcev šole je prišlo do pobude, da je potrebno za novo šolsko leto temeljito pregledati in po potrebi popraviti šolska pravila.

Nekajkrat se je med učenci v zadnji triadi pojavilo tudi grobo fizično obračunavanje, kar je šola, kot je dolžna po obstoječi zakonodaji, tudi prijavila na policijo. Učenci, ki so izvajali nasilje, so bili kaznovani tudi z vzgojnimi ukrepi šole, starši pa so bili vabljeni na razgovore.

Mnogi učenci šole pa so se v šol. letu 2015/16 izkazali z znanjem ali/in vedenjem. Delovali so na nivoju oddelčnih skupnosti, na nivoju šole, v vrtcu kot prostovoljci in zastopali šolo na številnih tekmovanjih. Tako je bilo ob koncu šolskega leta 60 učencev (17 – 1. triada, 35 – 2. triada, 8 – 3. triada) tudi javno pohvaljenih. 14 naših devetošolcev se je udeležilo sprejema pri županu, ker so imeli vseh devet let odličen učni uspeh in/ali so dosegli vidne uspehe na različnih tekmovanjih.

Šola je bila aktivno vključena v mednarodni ACES projekt »Solidarnost v srcu«, kjer so se določeni učenci in učitelji družili s svojimi vrstniki iz šole v Beogradu in v Pragi. Tri dni smo tudi na naši šoli gostili učence in učitelje iz OŠ Radivoja Popovića iz Beograda. Projekt je vodila Tanja Cedilnik, ki je s timom sodelavcev na šoli izvedla še vrsto aktivnosti za spodbujanje prosocialnih odnosov med učenci.

Evalvacijo vzgojnega načrta je na podlagi gradiv pripravila: Melita Zagorc Vegelj

Prioritete v šol. letu 2016/17

Na podlagi vrednot, ki sledijo viziji šole ter evalvaciji vzgojnega načrta 2015/16 ter ostalih pobud, smo kot letošnje prioritete izbrali naslednje:

Etika in vrednote v šoli

Aktivnosti na šoli bo vodil tim varuhinj etike in vrednost, ki ga sestavljajo: Jožica Repše, Melita Zagorc Vegelj in Dženi Rostohar, ki bo vodja tega programa na šoli.

Predvidena modula za to šolsko leto:

- INTEGRITETA – odpuščanje, poštenost, vitalnost, pogum, skupna odgovornost, vztrajnost, samodisciplina (od 23. septembra do 9. decembra)
- HUMANOST – svoboda, prijaznost, ljubezen, osebna rast, človeško dostojanstvo, optimizem, strpnost, napredek, dobrota (od 14. decembra do 10. marca)

Učinkovito učenje

Vodja: Anton Bizjak, ravnatelj

Člani projektne skupine: Ina Abram, Maša Petan Omejec, Nuša Tičar, Petra Kavčič, Ana Antolič Miler, Vilma Malečkar, Karmen Ančimer Poteko in Marjeta Košir

Področja:

Bralna pismenost: Nuša Tičar, Marjeta Košir

Učenje učenja: Petra Kavčič, Vilma Malečkar

Disciplina pri pouku: Ana Antolič Miler, Ina Abram

Raven zahtevnosti znanja: Maša Petan Omejec, Karmen Ančimer Poteko

Cilji:

Osnovni cilj: izboljšati znanje učencev, posledično tudi izboljšati rezultate na NPZ

- *Bralna pismenost*: izboljšati bralne sposobnosti, razumevanje prebranega, boljše učenje
- *Učenje učenja*: naučiti učence, kako se učiti posamezne predmete, pomembnost ponavljanja in utrjevanja znanja
- *Klima v razredu*: večja aktivnost učencev pri pouku, večje medsebojno sodelovanje pri pouku, povečati zbranost učencev med uro, preprečevati motenje pouka
- *Raven zahtevnosti znanja*: postopno dvigovati raven zahtevnosti

Projektni tim se bo sestajal po potrebi (vsaj 6-krat v letu).

Vodje posameznih področij bodo oblikovali time, povabili bodo kolege in kolegice k sodelovanju.

Področni timi bodo pripravili program dela po sklopih za vsak mesec in za celo leto.

Pri izvedbi bodo sodelovali vsi učitelji, ki bodo naloge izvajali neposredno pri svojem delu ter opravljali evalvacijo.

Evalvacijo programa bo tim izvajal na sestankih projektnega tima vsaj 6-krat. Ravnatelj bo poročal enkrat mesečno učiteljskemu zboru o poteku prednostne naloge na IK.

Program prednostne naloge predstavimo Svetu zavoda in Svetu staršev v septembru.

Cilji, ki so bili doseženi v preteklem šolskem letu, bodo v novem šolskem letu nadgrajeni.

Uživajmo v zdravju

Vodja projekta: Polona Žerjav Horvat

Tim: Helena Bizjak, Edita Gubenšek, Bojana Abram, Tanja Lakner, Zvone Baškovč, Polona Žerjav Horvat

Cilj projekta je zmanjševanje ali preprečevanje bolezni, povezanih z življenjskim slogom (poudarek na prehranjevanju in redni telesni dejavnosti). Dodatni cilj je vzpostaviti dobre

medsebojne povezave in sodelovanje med šolstvom, primarnim zdravstvom na vseh nivojih (nacionalnem, regijskem/lokalnem) in lokalno skupnostjo (LS).

Ciljne skupine v projektu so:

- otroci in mladostniki ter njihovi starši, skrbniki, odrasli,
- okolja: VIZ in zdravstvene organizacije (OŠ Leskovec in ZD Krško).

V okviru projekta Uživajmo v zdravju bodo izpeljane naslednje dejavnosti:

- posebna gibalna vadba za zdravstveno ogrožene,
- sodelovanje šole in zdravnika,
- didaktični pristop k poučevanju prehranskih vsebin in prehranskega opismenjevanja otrok,
- SLOfit in njegova uporabna vrednost,
- minuta za zdravje, gibalni odmor ...

Načela, po katerih bomo vzgojno delovali

Načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja

Navedeno načelo bomo izvajali s spodbujanjem strpnosti med učenci in s šolskimi pravili, ki bodo pripomogla k vzpostavljanju discipline ter spoštujejo otrokovo človeško dostojanstvo. Pri oblikovanju pravil sodelujejo učenci, starši in zaposleni.

Glede na določila načela bo šola delovala v skladu spoštovanja učencev tudi v primerih vzpostavljanja discipline in kaznovanja.

Načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev

Šolska skupnost

Na podlagi določil načela omogočanja aktivnega sodelovanja učencev je v šoli organizirana Šolska skupnost. Preko predstavnikov razredov v Šolski skupnosti lahko učenci sodelujejo pri odločanju o življenju in delu na šoli.

Oddelčna skupnost

Vsi učenci so vključeni v oddelčne skupnosti. Na začetku leta oddelčne skupnosti sprejmejo pravila delovanja in skupnega življenja. Oddelčne skupnosti se dobijo na razredni uri z razrednikom. Te ure so namenjene predvsem prenašanju informacij med učenci in učiteljem ter šolo in tudi povezovanju znotraj oddelčne skupnosti.

Otroški parlament

Učenci preko svojih predstavnikov razpravljajo o zanje aktualnih temah na nivoju oddelka, šole, občine in države. Sklepe in predloge predstavijo javnosti, odgovornim osebam in institucijam.

Pomembno so učenci vključeni tudi v primeru, ko kršijo šolska pravila, saj v postopku izbire vzgojnega ukrepa sodelujejo in sami iščejo način, kako bodo škodo, ki so jo povzročili s kršenjem pravila, tudi najboljše popravili.

Načelo proaktivnega oziroma preventivnega delovanja

Razredne ure v oddelkih od 6. do vključno 9. razreda so enkrat tedensko, in sicer z namenom, da se vzpostavlja prijetna, sproščena in vzpodbudna razredna klima. Del razrednih ur so tudi socialne igre in podobne preventivne dejavnosti, ki razvijajo pozitivne medsebojne odnose, gradijo medsebojno zaupanje. Učitelj ima prostor in čas, da se druži in pogovori z učenci.

Z vzpostavljanjem mediacije kot načina reševanja sporov želimo izboljšati in razvijati klimo, v kateri so dobri odnosi pomembni.

Na šoli organiziramo tudi dneve dejavnosti, ki so namenjeni pridobivanju znanj in razvijanju veščin za skladen razvoj osebnosti in humano vključevanje v skupnost.

Šola razvija in spodbuja uporabo aktivnih metod učenja in poučevanja. Učitelji uporabljajo učne metode, ki upoštevajo razvojne sposobnosti učencev. Prisluhnejo njihovim potrebam in jih skušajo upoštevati. Nivo zahtevnosti prilagajajo sposobnostim učencev. Spodbujajo uporabo aktivnejših metod učenja in poučevanja ter spodbujajo aktivno in ustvarjalno sodelovanje posameznikov. Za učence s posebnimi potrebami prilagajajo metode poučevanja, preverjanja in ocenjevanja.

Načelo sodelovanja s starši in usklajenosti pristopa šole in staršev

Šola se zaveda pomena in vpliva staršev in obratno, zato si prizadeva vzpostavljati tvorno sodelovanje s starši.

Starši lahko osebno ali pisno preko Sveta staršev in Sveta šole ter preko spleta podajajo predloge na osnutke pomembnih dokumentov, ki zadevajo življenje in organizacijo dela v šoli.

Učitelji imajo redne govorilne ure, dopoldan in popoldan po urniku. Učitelji imajo tudi telefonske številke staršev, ki so dosegljivi za redno informiranje o vedenju otrok. Na rednih roditeljskih sestankih šola obvešča starše o načinih izvedbe obveznega in razširjenega programa šole. Tako lahko tudi podajo svoja mnenja in sodelujejo pri odločanju. Organiziramo tudi strokovna predavanja, namenjena boljšemu razumevanju in uresničevanju vzgojnih zmožnosti.

Šola starše redno obvešča o dogajanju na šoli in jih vabi na prireditve, srečanja in k drugim oblikam sodelovanja.

Posamezni oddelki in posamezni starši se lahko dogovorijo o posebnih oblikah sodelovanja v šoli v naravi, pri pouku ali kaj podobnega. Te dejavnosti se opredelijo v LDN ali v učiteljevem letnem delovnem načrtu za posamezni oddelek.

Šola občasno z iskanjem povratne informacije evalvira posamezne oblike sodelovanja s straši – po določenih roditeljskih sestankih, predavanjih za starše, da preveri njihovo zadovoljstvo in predloge za nadaljnje delo.

Akcija »znam in zmorem« je namenjena učencem drugih in tretjih razredov. Njen namen je spodbuditi otroke te starosti, da prevzemajo nove odgovornosti in da se posledično počutijo bolj samostojni. Te odgovornosti so: samostojno opravljanje domačih nalog, samostojno oblačenje in obuvanje v šoli, skrb za svojo garderobno omarico, samostojno prihajanje v šolo, sploh pa samostojno vstopanje v šolo in razred. V ta namen smo že lansko leto poskrbeli za to, da otroci varneje pridejo do šolske stavbe in zaprli promet pred vhodom za manjše učence. Tako lahko pešci, ki pridejo na šolsko dvorišče, kot tisti, ki se pripeljejo z avtobusom, vstopijo v šolo, ne da bi hodili po cestišču.

Poleg že omenjenih koristi za otroka, se v tej akciji skrivajo dobrobiti za same starše. Želimo jih spomniti, da so njihovi otroci sposobni marsičesa, če le za to dobijo priložnost. Če bodo starši sledili našim namenom in spodbudam, bo posledično zmanjšan vstop staršev v šolo, pa tudi promet in zaustavljanje vozil na šolskem dvorišču bo manjše. Vse skupaj bo doprineslo k boljši prometni ureditvi na šolskem dvorišču oziroma večji varnosti, obenem pa večji samostojnosti učencev.

Nikakor znotraj te akcije ne želimo odvrniti starše od sodelovanja s šolo. Želimo si le, da prihajajo v šolo takrat, ko je temu namenjen čas, to pa so: redne govorilne ure, tedenske govorilne ure, roditeljski sestanki, šolske prireditve, razredne prireditve itd.

Nenazadnje pa ni odveč izpostaviti tudi varnostni vidik te akcije. V medijih smo priča raznoraznim dogodkom, ki se dogajajo na javnih prostorih oz. v javnih ustanovah. Strašiti s posameznimi primeri je nesmiselno. Dovolj je le, da pomislimo na naslednje. Če lahko v našo šolo med otroke vstopajo vsi starši, potem lahko v našo šolo vstopajo tudi vsi ostali.

Načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravil

Izhajanje iz temeljnih pravic in zavedanje pravic in odgovornosti vsakega člana je potrebno za strpno in učinkovito sobivanje.

Šola bo vzgajala učence v duhu medsebojnega spoštovanja pravic, kar posledično pomeni tudi spoštovanje pravic drugih in dolžnosti, ki iz tega izhajajo. Seveda pa se pri tem zavedamo, da se učenci razumevanja nekaterih konceptov šele učijo, zato bo spodbujala učenje le-teh in to učenje prilagajala starosti in sposobnostim razumevanja.

Načelo vzpodbujanja samonadzora in samodiscipline

Z nekaterimi strukturiranimi dejavnostmi šola vzpodbuja prevzemanje odgovornosti in razvija samostojnost pri učencih.

S posebnimi pristopi k reševanju problemov, kot sta svetovalni razgovor in mediacija, učitelji in učenci pomagajo kršiteljem videti problem in jih spodbujajo k iskanju ustrežnejših načinov reagiranja.

Tudi s pogostejšimi povratnimi sporočili, predvsem pozitivnimi, ki se nanašajo na učenčevo vedenje in tudi osebnost, učitelji utrjujejo pozitivnejšo samopodobo. Prav tako dajejo učitelji učencem s povratnimi sporočili o neprimernem vedenju smernice o neprimernosti nekaterih in zaželenosti drugih vedenj.

Načela strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti

Šola je pri svojem delovanju avtonomna, vendar se zaveda pomembnosti sodelovanja z okoljem. Z namenom uresničevanja vzgojnega načrta se povezuje in sodeluje z okoljem. Prisluhne potrebam, stališčem in interesom okolja in jih poskuša z medsebojnim usklajevanjem vključiti v vzgojni načrt. Dejavnosti bomo predvideli v Letnem delovnem načrtu.

Šola z namenom usklajenega delovanja na vzgojnem področju sodeluje s športnimi, kulturnimi in drugimi organizacijami v okolju.

Delavci šole se zavedajo pomena doslednosti pri oblikovanju varnega in predvidljivega psihosocialnega okolja.

Načelo osebnega zgleda

Pri proaktivnem delovanju ne smemo pozabiti, da smo posamezniki tisti, ki vplivamo na lastne misli, čustva in vedenje. Pomembno je, da se tega zavedamo in tako tudi ravnamo, kadar vzgajamo učence v samostojne, odgovorne osebe. Zavedati se moramo, da se učenci od nas učijo predvsem preko zgleda.

Vzgojne dejavnosti

Proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti

Proaktivne vzgojne dejavnosti, ki so sestavina celovite kulture šole in se izražajo v vsakodnevni šolski praksi:

- skrb vsakega učitelja za kakovost pouka, kjer se v čim večji meri uporablja aktivne oblike dela,
- priprava, spremljanje in evalvacija individualiziranih programov za učence s posebnimi potrebami in za nadarjene učence. V ta proces vključujemo učenca, starše in vse učitelje, ki poučujejo učence,
- sistematično načrtovanje in izvajanje razrednih ur,
- oblikovanje razrednih pravil v začetku vsakega šolskega leta, pri čemer se izhaja iz potreb in pobud učencev,
- odzivnost in pravočasnost pri reševanju problemov, kar pomeni hitro in načrtno reševanje,
- aktivnosti za uspešno integracijo romskih učencev, kar zahteva zmanjševanje predsodkov in razvijanje strpnosti pri učencih, starših in zaposlenih,

- aktivnosti za uspešno vključevanje učencev priseljencev,
- spoznavanje posebnosti drugih kultur in njihovega načina življenja ter razvijanje medkulturne vzgoje na nivoju šole,
- organiziranje aktivnega preživljanja časa učencev pred in po pouku in v času prostih ur (prostovoljno delo, varstvo učencev, interesne dejavnosti),
- razvijanje socialnih veščin (organiziranje prostovoljnega dela, medvrstniške pomoči v okviru oddelčnih skupnosti ali učnih skupin, aktivnosti znotraj razrednih ur pri pouku in pri interesnih dejavnostih) in medgeneracijskega sožitja (sodelovanje z vrtcem in domom starejših občanov),
- načrtno in sistematično izvajanje preventivnih dejavnosti za preprečevanje zasvojenosti, nasilništva, spolnih zlorab in drugih odklonskih pojavov (razredne ure, osebni pogovori, dnevi dejavnosti: Nam se rola brez drog in alkohola, CAP delavnice, predavanja iz zdravstvene vzgoje za učence, naravoslovni dan Jaz in ti),
- učenje in razvijanje zdravega življenjskega sloga za učence, starše in zaposlene (aktivnosti v okviru programa Zdrava šola: prizadevanja za zdravo prehrano učencev, kulturno uživanje hrane, aktivnosti na področju spodbujanja gibanja, dnevi dejavnosti ...),
- načrtno, sistematično in redno vključevanje staršev v življenje in delo šole, izvajanje tematskih srečanj s starši ali oddelčnih sestankov staršev in učiteljev,
- izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost (skupne prireditve),
- izvajanje dejavnosti za prometno varnost učencev (prometno varnostni načrt šole, sodelovanje s policistom, priprava za kolesarski izpit, Jumicar),
- razvijanje odnosa do narave (aktivnosti v okviru programa Ekošole, čebelarstvo).

Pohvale učencem

Učenci so pohvaljeni tako, da o njihovih dosežkih obveščamo ostale učence v razredih in na šolskih prireditvah.

Učencem izrekamo pohvale individualno, na nivoju oddelka in na nivoju šole.

Predlog za pohvalo lahko podajo: razrednik, mentor, učenci, šolska skupnost učencev ali drugi strokovni delavci šole. Pohvale se izrekajo ustno ali/in pisno, osebno ali javno – pred sošolci v razredu ali pred učenci cele šole.

Učenci in mentorji naj razrednike obveščajo o udeležbi in dosežkih na tekmovanjih. Razrednik naj učence spodbudi k predstavljanju svojih dosežkov pred razredom. Tudi starši lahko o dosežkih svojega otroka obvestijo razrednika.

Dosežki učencev, ki so predstavljeni na jutranji ponedeljkovi konferenci, so nato v začetku prve ure predstavljeni tudi vsem učencem (po ozvočenju ali osebno).

Javno objavljamo samo najvišje rezultate (dobitnike priznanj, uvrščene naprej ...) ostali lahko rezultat izvedo pri mentorju oz. učitelju.

Na šolskih prireditvah so učenci pohvaljeni za izjemne dosežke:

- na učnem področju:
 - ko so vse zaključene ocene odlične oz. dosegajo najvišje standarde znanja pri vseh predmetih,
 - za srebrna in zlata priznanja na državnem nivoju),
- na športnem področju (doseženo 1., 2., 3. mesto posamezno ali ekipno na državnem nivoju),
- na umetniških področjih (glasba, likovno ustvarjanje, dramska igra, ples, film),
- na tehničnem in računalniškem področju (dosežki na državnem nivoju),
- za izjemno vedenje pri opravljanju različnih nalog v odnosih z vrstniki in odraslimi,
- ter za izjemen napredek pri doseganju učnih rezultatov.

Posebne pohvale se izrekajo ob zaključku šolskega leta in zaključku šolanja.

Vrste vzgojnih ukrepov

Strokovni delavec, ki je priča kršitvi ali je prvi obveščen o kršitvi, se pogovori z učencem in spodbudi učenca, da popravi nastalo materialno škodo oziroma odnos. Če strokovni delavec oceni, da pri tem potrebuje pomoč, jo poišče pri vodstvu šole ali v šolski svetovalni službi.

O hujših ali ponavljajočih se kršitvah obvesti razrednika oz. vodstvo šole.

Predlog za začetek postopka izrekanja vzgojnega ukrepa zaradi storjene kršitve lahko razredniku poda vsak delavec šole, starši ali učenec, če gre za neupoštevanje opozorila oz. za hudo kršitev šolskih pravil.

Razrednik mora pred izbiro vzgojnega ukrepa zanesljivo ugotoviti, da je kršitev mogoče pripisati določenemu učencu ali skupini učencev.

Pri izbiri določenega vzgojnega ukrepa mora razrednik upoštevati:

- predvidene pedagoške posledice ukrepanja,
- zmožnost presoje posledic lastnih dejanj glede na učenčevo starost,
- nagibe oziroma motive za dejanje,
- okolje, v katerem učenec živi,
- škodljivost dejanja,
- ponavljanje kršitve in ostale okoliščine.

Ukrep naj se nanaša:

- na poravnavo škode (družbeno koristno delo, medsebojna pomoč, materialno oz. denarno nadomestilo),
- na reševanje konflikta (mediacija, svetovalni razgovor),
- na dogovor o nadaljnjem delu,
- na obravnavo pri svetovalni službi.

Ko obravnava na podlagi Vzgojnega načrta in Šolskih pravil ni bila učinkovita, se je strokovni delavec – razrednik dolžan o nadaljnjem ukrepanju posvetovati z vodstvom šole in šolsko svetovalno službo. Skupaj lahko sprejmejo odločitev o ravnanju po Zakonu o OŠ (54. in 60.) člen).

Svetovanje in sporazumno reševanje medsebojnih problemov in sporov

Svetovanje

Svetovanje je proaktivno in preventivno, kadar šola učence usposablja za doseganje spodaj navedenih ciljev. Svetovanje se izvaja tudi pri reševanju problemov, ki so posledice nespoštovanja drugih ter kršitev šolskih pravil. Pri tem je pomembno ustvarjanje kulture, v kateri se konflikti uporabljajo za krepitev prakse sporazumevanja in iskanja kompromisov, kulture medsebojnega poslušanja in sporazumevanja.

Učenci lahko poiščejo pomoč pri odrasli osebi na šoli, kateri najlažje zaupajo. Ta oseba se po potrebi posvetuje z ostalimi strokovnimi delavci na šoli oz. se poveže s starši učenca. V primeru nasilja ravna v skladu z zakonodajo.

Svetovanje učencem izvajajo:

- učitelji in mentorji dejavnosti, kadar se problem nanaša na njihov predmet ali dejavnost,
- razrednik, ko je problem bolj celostne narave in zahteva vključevanje staršev, drugih učiteljev, svetovalne službe ali vodstva šole,
- šolska psihologinja ali socialna delavka, ko problem zahteva poglobljeno obravnavo,
- ravnatelj ali pomočnici ravnatelja, ko gre za kršenje postavljenih in/ali dogovorjenih pravil.

Svetovanje se lahko izvaja v okviru ur oddelčnih skupnosti, pogovorov z učenci v času govorilnih ur za starše in učence, ob sprotne reševanju problemov in drugih priložnostih.

Posebne oblike svetovanja in sporazumnega reševanja medsebojnih problemov in sporov so osebni svetovalni pogovori, vzpodbujanje samovrednotenja ali samopresoje ter mediacija in restitucija.

Cilji svetovanja so, da se učenec uči:

- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje,
- organizirati lastno delo za večjo učinkovitost,
- spremljati svojo uspešnost,
- razmišljati in presojati o svojih vedenjih in ravnanjih drugih ljudi,
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj,
- empatičnega vživljanja v druge, sprejemanja različnosti,
- opazovati lastna občutja, razmišljanja in vedenja,
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih,

- reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih je prisoten stres, strah, tesnoba, jeza, žalost, občutki sramu ali krivde, konflikti, apatičnost, frustracije, doživljanje neuspehov, depresija (čustvena inteligentnost),
- razvijati realno in pozitivno samopodobo in samospoštovanje.

Oblike pomoči učencu so lahko še:

- organizacija pomoči učitelja ali sošolcev pri učenju,
- načrtno vzpostavljanje določenih socialnih povezav med učenci,
- vključevanje v določene dejavnosti,
- uvajanje v določene funkcije in druge pomembne odgovornosti,
- nudenje različnih oblik zunanje pomoči,
- dogovori z učencem o občasnih individualnih programih,
- zagotavljanje varnosti itd.

Restitucija in mediacija

Restitucija je metoda poravnave povzročene škode. Pri tem ne gre v prvi vrsti za materialno škodo, čeprav tudi ta ni izvzeta, pač pa v večji meri za škodo, ki jo učenci povzročijo na etičnem, socialnem in psihološkem področju.

Pri restituciji naj bo poravnava smiselno povezana s povzročeno etično, psihološko, socialno ali materialno škodo. Kadar učenec ne more poravnati škode neposredno, jo lahko nadomesti na področju, na katerem je bila škoda povzročena. To ponuja veliko več možnosti izbire. Na primer, če je učenec poškodoval šolsko lastnino, ga lahko povprašamo, kaj bi bil pripravljen storiti za boljšo materialno urejenost šole. Če se je škoda zgodila na področju medsebojnih odnosov, lahko premisli, kako bi prispeval k boljšim medsebojnim odnosom v skupnosti.

Kakovostna restitucija in mediacija sta priložnost za učenje in za spreminjanje samopodobe učencev. Učenec, ki je povzročil materialno škodo, ne ostaja več le učenec, ki je povzročil materialno škodo in zaradi tega utrpel določene posledice, ampak postaja učenec, ki je prispeval k urejenosti šole in je na to ponosen. Zaveda se, da prispevek k urejenosti šole o njem pove nekaj drugega kot povzročena škoda. Učenec, vpleten v spor, ne ostaja le v sporu, pač pa razvija svoje sposobnosti in spretnosti reševanja konfliktov. Če pri izvajanju mediacije in restitucije manjkajo svoboda izbire, prevzemanje odgovornosti, učenje o sebi ter spreminjanje samopodobe učenca, je to le izvajanje posledic kršitev pravic drugih ali sprejetih pravil. Tudi to je oblika učenja in vzgojnega dela, a ne mediacija in ne restitucija.

Mediacija in restitucija sta načina reševanja sporov in problemov. Vzgojitelj bo v primeru, da učenec zavrača možnosti, ki jih ponujata mediacija in restitucija, odločil o posledicah kršitev v skladu z dogovori in pravili šolskega reda. V nekaterih izjemnih primerih je glede na okoliščine kljub sočasno izvedeni mediaciji ali restituciji učencu lahko izrečen tudi formalni vzgojni opomin.

Temeljna načela mediacije in restitucije so:

- za učenca sta mediacija in restitucija prostovoljna ponujena možnost. Lahko se odloči ali pa ne, da bo skušal reševati spor ali odpraviti posledice svojih neustreznih dejanj na ta način,
- mediacija in restitucija sta priložnosti za učenje novih vzorcev vedenja in popravilo napak,
- spodbujata pozitivno vedenje in poudarjata vrednote; ne spodbujata obrambnega vedenja, kar storita kritika in kaznovanje,
- zahtevata odločitev in napor učenca,
- ni kaznovalca, učenci ustvarjalno rešujejo spor ali problem,
- vpletene strani sprejmejo rešitev problema oziroma nadomestilo povzročene škode.

Če je učencem dovoljeno narediti in popravljati napake, je večja verjetnost, da bodo pripravljeni spreminjati vedenje, da bodo izgrajevali pozitivno samopodobo in samospoštovanje, da bodo lažje razumeli napake drugih in razvijali svojo strpnost.

Mediacija – postopek izvajanja na šoli

Mediacijo v šoli bomo izvajali usposobljeni strokovni delavci.

Učenec lahko sam predlaga, da bi želel konflikt rešiti s pomočjo mediacije. To lahko sporoči razredniku ali pa kateremu od strokovnih delavcev, ki so usposobljeni za izvajanje mediacije. S strokovnim delavcem se dogovorita o času mediacije. Mediator predlaga tudi komediatorja. Mediacije se lahko izpeljejo pred, med ali po pouku, večinoma v knjižnici, lahko tudi v kabinetu.

Mediacijo lahko predlagajo tudi drugi delavci na šoli. Če se udeleženca ali udeleženci mediacije s tem strinja/jo, se jo izvede na podoben način, kot če jo predlaga učenec.

Učenci - medianti ali mediatorja sporočita učitelju in razredniku izostanek od pouka.

O izvedeni mediaciji ostane podpisan dogovor, ki se hrani pri svetovalni delavki. Vse kar se na mediaciji pogovarjajo in dogovarjajo, je zaupne narave.

Mediacijo se lahko izvaja v primerih konfliktov med učiteljem in starši, med učitelji ali med učitelji in učenci. Tovrstno mediacijo izvajata usposobljeni šolski mediatorji Dženi Rostohar in Melita Zagorc Vegelj.

Kako bomo spremljali izvajanje vzgojnega načrta

Seznanitev z vzgojnim načrtom – na konferenci ob sprejemu, prej pa bo javno dostopen izvod v zbornici in na internetu. Učitelji, učenci in starši lahko podajajo pripombe.

Izvajanje vzgojnega načrta bomo spremljali skozi poročila strokovnih delavcev in aktivov ter timov.

Vodstvo in svetovalna služba ter tim za vzgojni načrt bodo pregledali in evalvirali izvajanje načrta.

Ravnatelj najmanj enkrat letno poroča Svetu staršev in Svetu šole o uresničevanju vzgojnega načrta.

Posebej se bo evalviralo izvajanje aktivnosti, ki bodo načrtovane kot prioritete. Načrt evalvacije in samoizvajanje evalvacije bodo vodili posamezni timi.

Sprejem vzgojnega načrta

Osnutek vzgojnega načrta je na podlagi aktivnosti, ki so potekale z učenci, s starši in z zaposlenimi, pripravil strokovni tim za pripravo vzgojnega načrta.

Učenci lahko predlagajo aktivnosti in spremembe preko svojih predstavnikov v Šolski skupnosti učencev.

Strokovni tim sestavljajo:

- Melita Zagorc Vegelj, vodja tima
- Dženi Rostohar
- Jožica Repše
- Edita Gubenšek
- Ana Antolič Miler
- Tatjana Longo
- Zoran Zlatič
- Nataša Brodnik Kržan
- Marjeta Košir

Predstavniki staršev v timu so:

- - Sonja Simončič
- - Katarina Uršič
- - Rudi Vrščaj

Njim lahko starši sporočijo morebitne predloge za spremembo vzgojnega načrta.

Osnutek vzgojnega načrta je bil predstavljen v kolektivu, na spletni strani šole in na Svetu zavoda.

Potrjen in sprejet je bil na seji Sveta zavoda dne, 29. 9. 2016

Žig šole

Ravnatelj
Anton Bizjak

Leskovec pri Krškem, september 2016